

Sprawozdanie z realizacji Inicjatywy

Nazwa Dotowanego/Obdarowanego_j: Ośrodek Działań Ekologicznych „Źródła”

Tytuł Inicjatywy: Dla bezpiecznych spacerów w lesie - monitoring i poradnictwo

Umowa numer: 04/FW/2023

A. Część merytoryczna sprawozdania

1. Okres, w jakim realizowana była inicjatywa (dd.mm.rrrr- dd.mm.rrrr)

01.08.2023 – 31.03.2024

2. Wiodący obszar tematyczny inicjatywy (np. prawa obywatelskie, wymiar sprawiedliwości, działania strażnicze, wybory i działania profrekwencyjne, prawa kobiet, prawa uchodźców i migrantów, prawa osób LGBT+, prawa mniejszości, rozmowa mimo różnic, edukacja obywatelska i międzykulturowa, przeciwdziałanie mowie nienawiści i radykalizacji, media obywatelskie, konsultacje w ważnych sprawach publicznych, mechanizmy niezależnego finansowania działań obywatelskich, aktywność obywatelska).

działania strażnicze

3. Opis zrealizowanych działań

Prosimy krótko opisać inicjatywę:

- *jakie główne działania zostały zrealizowane i czego dotyczyły?*
- *kim byli uczestnicy/uczestniczki inicjatywy?*
- *z kim współpracowaliście/współpracowałyście przy organizacji inicjatywy?*
- *czy napotkaliście/napotkałyście na jakieś trudności przy realizacji inicjatywy (jakie)?*

Realizowaliśmy działania w zakresie:

1. poradnictwa – udzielaliśmy odpowiedzi na pytania nadsyłane do nas emailem lub telefonicznie dotyczące bardzo szerokiego zakresu spraw związanych z łowiectwem. Zgłaszają się głównie osoby chcące „wyłączyć swój teren z obwodu łowieckiego” (to jest właściwie niemożliwe w aktualnym stanie prawnym) lub chcące złożyć przed starostą oświadczenie o zakazie polowania na nieruchomości. Mimo iż generalnie są to z pozoru proste sprawy (które nawet przedstawiliśmy na stronie internetowej w formie tzw. FAQ <https://zakazpolowania.pl/pytania/>) to często dotyczą jednak skomplikowanej sytuacji prawnej i faktycznej i udzielenie odpowiedzi wymaga analizy prawnej lub konsultacji z prawnikiem. Zgłaszają się również osoby mające sprawy poważniejsze (np. poczuły się zagrożone w lesie spotykając niezgłoszone polowanie), którym należy pomóc przygotować skargę albo zawiadomienie.
łącznie w okresie realizacji projektu wpłynęły do nas 133 pytania, na które udzieliliśmy odpowiedzi.

2. monitoringu – wystaliśmy do wszystkich gmin w woj. łódzkim oraz w woj. kujawsko-pomorskim wnioski o informację publiczną w postaci nadesłanych przez koła łowieckie zawiadomieniach o miejscach i terminach polowań zbiorowych oraz wydanych przez wójta (burmistrza) obwieszczeniach, o których mówi art. 42ab ustawy Prawo łowieckie. Do gmin, które nie zrealizowały wniosku, wysyłaliśmy ponaglenia, a w przypadku ich bezskuteczności, skargę na bezczynność. Ostatecznie w 3 przypadkach wojewódzki sąd administracyjny orzekł o zaistniałej bezczynności (gminy w międzyczasie zrealizowały wnioski).

W dwóch przypadkach skierowane zostało zawiadomienie do prokuratury dotyczące niedopełnienia obowiązków przez wójta (sprawy są wciąż w toku).

Wszystkie odpowiedzi udzielone przez gminy dostępne są na stronie

<https://fedrowanie.siecobywatelska.pl/monitoringi/polowania-zbiorowe-2023/>

3. edukacji i informacji – współpracowaliśmy z organizacjami zrzeszonymi w ramach koalicji Niech Żyją, organizacjami tworzącymi Inicjatywę „Nasz rzecznik” oraz z Uniwersytetem SWPS. Wzięliśmy udział w Kongresie Praw Zwierząt zorganizowanym przez USWPS, gdzie przedstawiliśmy postulaty zmian w prawie łowieckim oparte o wyniki monitoringu gmin. Wzięliśmy udział w debacie o prawie łowieckim zorganizowanym w ramach posiedzenia Parlamentarnego Zespołu Przyjaciół Zwierząt (gdzie również przedstawiliśmy postulaty zmian w prawie łowieckim). W ramach koalicji „Niech żyją” wzięliśmy udział w spotkaniu wiceministra Mikołaja Dorożały z organizacjami społecznymi postulującymi zmiany w gospodarce łowieckiej. Przedstawiliśmy również wyniki monitoringu oraz wynikające z nich postulaty dyrektorowi Departamentu Łowiectwa i Leśnictwa w Ministerstwie Klimatu i Środowiska.

Oprócz tego udzielaliśmy wywiadów do prasy papierowej oraz rozmawialiśmy w radio i w podcastach.

Na nowo zaprojektowana została strona internetowa <https://zakazpolowania.pl>, z nowym atrakcyjnym wyglądem (dopasowanym wizualnie do pozostałych stron internetowych stowarzyszenia) oraz z nową treścią, zawierającą odpowiedzi na najczęściej zadawane pytanie oraz analizy prawne. Opracowaliśmy też „Poradnik dla edukatorów i innych bywalców lasu”.

4. rzecznictwa – opracowaliśmy założenia zmian w prawie łowieckim i przedstawiliśmy je przedstawicielom Ministerstwa Klimatu i Środowiska i przedstawicielkom Sejmu. Jest duże prawdopodobieństwo, że w maju br. MKiŚ powoła Zespół do spraw reformy łowiectwa (w skład którego wejdą również przedstawiciele organizacji społecznych), który zajmie się wypracowywaniem projektu nowelizacji ustawy.

Ile osób wzięło udział w inicjatywie w podziale na poszczególne działania? (np. 15 uczestników warsztatów dla xxx, 50 uczestników debaty itp.)	liczba udzielonych porad: 133 liczba przeszkolonych studentów: 18 (USWPS) liczba uczestników debat sejmowych: ok. 50
Wymieńcie miejscowości, w których realizowane były działania	poradnictwo: cała Polska monitoring gmin: woj. łódzkie i woj. kujawsko-pomorskie działania rzecznicze: Łódź, Warszawa

<p>Jeśli prowadzone były działania w Internecie, jakie to były działania i jaki szacunkowo był ich zasięg?</p>	<p>Strona zakazpolowania.pl pojawia się w wynikach wyszukiwania na hasła typu "czy myśliwi mają prawo wchodzić na teren prywatny" albo "czy w lesie jest polowanie" itp.</p> <p>Poza tym co jakiś czas adres tej strony pojawia się w treści artykułów w prasie, wtedy odnotowujemy najwięcej wejść, nawet kilka tysięcy dziennie (łącznie strona ma oglądalność ok. 70 tys. wejść rocznie).</p> <p>Informacje zawarte na stronie, w tym informacje o możliwości uzyskania porady, są udostępniane w mediach społecznościowych, na forach oraz na innych stronach tematycznych, np. niechczyja.pl</p>
<p>Wymieńcie bezpośrednie efekty działań – produkty i ich liczbę (np. liczba warsztatów, publikacje, raporty)</p>	<p>poradnik dla edukatorów i innych bywalców lasu – szt. 1: https://zakazpolowania.pl/poradnik/ liczba udzielonych porad: 133</p>

4. Co udało się osiągnąć dzięki realizacji inicjatywy? Co według Was zmieniła - na dziś lub na przyszłość? Skąd wiadomo, że ta zmiana zaszła?

Zmiana dokonała się na wielu płaszczyznach. Samo pytanie gmin o obwieszczenia dotyczące polowań zbiorowych spowodowało, że niektóre z nich musiały bardzo szybko (przed upływem 14 dni na odpowiedź na wniosek o udostępnienie informacji) uporządkować sposób publikowania informacji o polowaniach na swoich stronach internetowych. Pozytywne były zwłaszcza te przypadki, gdy urzędnicy sami kontaktowali się z nami, chcąc ustalić jak najlepiej opublikować te informacje, tak żeby faktycznie były dostępne dla ludzi i zwiększyły bezpieczeństwo.

Informacja o polowaniach zbiorowych dotarła do wielu środowisk, do osób które wcześniej w ogóle nie zastanawiały się nad tym aspektem bezpieczeństwa w lesie. Dzięki temu zgłaszano nam też przypadki polowań, które nie były wcześniej prawidłowo zgłoszone do gmin – w dwóch przypadkach toczą się postępowania prokuratorskie, jedno takie polowanie (komercyjne, dla zagranicznych gości nadleśnictwa) udało się odwołać w ostatniej chwili, dzięki wsparciu wielu środowisk (łącznie z interwencją poselską).

Temat nieskuteczności obowiązujących przepisów dotyczących bezpieczeństwa osób postronnych w czasie polowań pojawił się w dyskursie publicznym. OKO.press opublikowało cały cykl artykułów dotyczących koniecznych zmian w łowiectwie, zajął się tym też Parlamentarny Zespół Przyjaciół Zwierząt.

5. Czy jest coś związanego z realizacją inicjatywy, z czego jesteście szczególnie dumni/dumne? Czy jest coś, co Was szczególnie poruszyło?

Bardzo się cieszymy, że mogliśmy realizować taki projekt. Chociaż nie jest to spektakularny efekt projektu, to najbardziej dumni jesteśmy chyba z liczby i efektów udzielonych porad. Za każdą sprawą, w której ktoś się do nas zgłasza z pytaniem o to jak np. pozbyć się ambony myśliwskiej ze swojej prywatnej działki albo w ogóle wyłączyć teren z polowań, stoi jakiś konkretny człowiek ze swoim konkretnym problemem, który staramy się pomóc mu rozwiązać (oczywiście nie zawsze można pomóc ze względu na obowiązujące przepisy – na przykład niewłaściwe oznakowanie polowania jest właściwie niepenalizowane, podobnie np. strzelanie 151 metrów od czyjś domu czy zbudowanie ambony pół metra od granicy działki).

Najbardziej poruszyły nas pojedyncze sprawy zgłaszane w poradni, np. koło łowieckie, które zgłasza do gminy każdy dzień jako termin polowania zbiorowego i cały kilkutyściohektarowy obwód jako „miejsce polowania” (<https://poznan.wyborcza.pl/poznan/7,36001,30509122,dawid-do-domu-wraca-okrezn-droga-grazyna-boi-sie-chodzic-z.html>) .

6. Czy i w jaki sposób inicjatywa będzie kontynuowana?

Działania będą kontynuowane, oczywiście w ramach możliwości organizacyjno-finansowych stowarzyszenia (złożyliśmy wniosek na kontynuację działań w konkursie Funduszu Obywatelskiego im. Henryka Wujca na działania strażnicze; oraz na działania rzecznicze w konkursie grantowym Sieci SPLOT). Przede wszystkim chcemy kontynuować istniejące poradnictwo związane z polowaniami, ponieważ istnieje na to zapotrzebowanie, liczba wpływających do nas zapytań (mailowo i telefonicznie) nie spada. Gdyby okazało się, że istnieje taka możliwość, chcemy w następnym roku rozszerzyć tematykę działań strażniczych związanych z łowiectwem o monitoring i analizę danych dotyczących wypłacanych (lub nie) przez koła łowieckie odszkodowań za szkody w uprawach wyrządzane przez dziki, jelenie, sarny i daniela. Oprócz tego oczywiście prowadzimy i będziemy prowadzić działania na rzecz zmian w prawie.

7. Linki do wniosku i sprawozdania z realizacji inicjatywy na Waszej stronie internetowej, linki do strony/podstrony www mówiącej o inicjatywie i/lub profilu w mediach społecznościowych, linki do publikacji dot. inicjatywy w Internecie (np. artykuły, publikacje, relacje)

<https://zakazpolowania.pl>

(zakładki „aktualności” oraz „media” – tu zebraliśmy wszystkie artykuły i inne doniesienia medialne powstałe w czasie trwania projektu)

treść wniosku na stronie:

<https://www.zrodla.org/dzialania/zakaz-polowania/>

wpisy w mediach społecznościowych:

<https://www.facebook.com/ode.zrodla/posts/pfbid0E1zQMG8ktqKr9MAZa7tsg94Rxxwg2kSSpkSv93d6WUbrDdiH69R1u7rQafidBLAx9I>

<https://www.facebook.com/ode.zrodla/posts/pfbid09JREzLtDVF2DDDWCahjjZywVD31SufrJpfTmSiDFNKdCXi2DsXcl67aZ91ZjnS2hl>

<https://www.facebook.com/ode.zrodla/posts/pfbid02Ge1WJvBmv38QjenWf8w5u1ZYjzg1ywDochPvHITDnGyJJPzZcFrXpDQx8pc5L75jl>

<https://www.facebook.com/ode.zrodla/posts/pfbid02QwdGUgZt2J83SMNQ3cjxHTQJk1fJyGhZ8G7ETCNVXyGeNMLNwGosdPV1s2M9QbgI>

8. Streszczenie opisu inicjatywy i jej rezultatów – m.in. do wykorzystania na stronie www i Facebook oraz innych materiałach Funduszu Watchdogów, Funduszu Obywatelskiego i Fundacji dla Polski (max. 600 znaków)

Projekt obejmował prowadzenie poradnictwa dla osób chcących wyłączyć swój prywatny teren z polowań lub doświadczających naruszeń bezpieczeństwa na terenach publicznych w związku z realizowanymi tam polowaniami, jak również monitoring przestrzegania obowiązku publicznego informowania o miejscach i terminach polowań zbiorowych. Powstała nowa strona informacyjno-poradnicza zakazpolowania.pl oraz opracowany został poradnik dla edukatorów terenowych i innych bywalców lasu, dotyczący bezpieczeństwa związanego z polowaniami. Wypracowane zostały rekomendacje zmian w prawie i przedstawione Ministerstwu.

9. Pytanie dodatkowe związane ze specyfiką danej ścieżki wsparcia (podane przez FO) :

Jakie kroki należałoby podjąć, żeby wnioski z Inicjatywy/rekomendacje z ew. powstałych raportu wcielić w życie?

Wydaje się, że wcielenie w życie zmian w prawie wynikających z realizacji projektu (nie tylko monitoringu, ale też poradni) jest bliżej niż nam się to wydawało kiedy planowaliśmy ten projekt. Myśleliśmy, że postulaty de lege ferenda pozostaną właściwie tylko w sferze życzeń, którymi nie będzie zainteresowany rząd i które nie będą miały szans przejść przez Sejm. Okazało się jednak

inaczej. Konsekwentne przedstawianie argumentów popartych dowodami spowodowało, że część postulatów dotyczących bezpieczeństwa w lesie (np. powiadamianie o miejscach polowań zbiorowych w jakiejś nowoczesnej formie, np. alertami RCB lub aplikacją) nie budzi sprzeciwu nawet ze strony samych myśliwych. Inne propozycje (np. uproszczenie procedury zgłaszania staroście zakazu polowań na nieruchomości) są pozytywnie przyjęte przez MKiŚ i mogą być realizowane nawet bez uruchamiania procesu legislacyjnego (np. poprzez wydanie interpretacji prawa). Dodatkowo, Minister Środowiska i Klimatu ma zamiar w bardzo nieodległej przyszłości powołać Zespół do spraw reformy łowiectwa z udziałem przedstawicieli organizacji społecznych. Jednym z planowanych zagadnień do dyskusji w tym zespole są „praktyczne aspekty wykonywania polowań indywidualnych i zbiorowych, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii bezpieczeństwa uczestników polowań i osób postronnych”. Wydaje nam się więc, że realizacja projektu idealnie trafiła w swój czas.

B. Część finansowa sprawozdania

Prosimy o wypełnienie części finansowej sprawozdania zgodnie ze wzorem w pliku Excel.

C. Załączniki do sprawozdania

• Załączniki obowiązkowe:

Załącznik 1. zdjęcia - co najmniej 3 zdjęcia związane ze zrealizowanymi działaniami czy rezultatami projektu, przedstawiające inicjatywę, jej uczestników czy rezultaty (w formacie JPG, ze wskazaniem autora zdjęcia w tytule pliku).

Załącznik 2. produkty projektu - publikacje, zrzuty z ekranu publikacji internetowych, materiały audio/video, materiały dydaktyczne/dla uczestników, analizy/raporty, ankiety ewaluacyjne, materiały informacyjne/promocyjne, inne istotne materiały merytoryczne) – poniżej prosimy podać listę

<https://youtu.be/ISai1rg9ZhM> – posiedzenie zespołu parlamentarnego

<https://youtu.be/gt8w1g560cs> – kongres praw zwierząt

<https://zakazpolowania.pl/poradnik/> – poradnik dla edukatorów i innych bywalców lasu

• Załącznik nieobowiązkowy:

Załącznik 3. krótki filmik (maksymalnie 1,5 minuty) przedstawiający zrealizowaną Inicjatywę i jej rezultaty do wykorzystania w materiałach Funduszu Watchdogów, Funduszu Obywatelskiego i Fundacji dla Polski w celu promowania działań Funduszu (w formacie avi, mp4, wmv lub mkv, ze wskazaniem autora w tytule pliku).

10. Oświadczenia osoby/osób składających sprawozdanie:

- Wszystkie podane w sprawozdaniu informacje są zgodne z aktualnym stanem prawnym i faktycznym.
- Dotowany/Obdarowany_a posiada zgody osób, których wizerunki zostały utrwalone w dokumentacji fotograficznej lub filmowej przekazanej Fundacji na wykorzystanie tych wizerunków w materiałach Funduszu Obywatelskiego i Fundacji dla Polski w celu promowania działań Funduszu i sprawozdawczości oraz posiada prawa autorskie lub licencje umożliwiające wykorzystanie przez Fundację przekazanych materiałów.
- Rezultaty (produkty) powstałe w ramach inicjatywy, do których Dotowany/Obdarowany_a posiada prawa, zostały udostępnione zgodnie ze standardami otwartości np. na licencji Creative Commons: Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-Na tych samych warunkach 4.0 Międzynarodowe (CC BY-NC-SA 4.0) lub podobnych i oznaczone odpowiednią treścią licencyjną.

Imię i nazwisko oraz funkcja osoby/osób składających sprawozdanie uprawnionej(-ych) zgodnie z umową lub rejestrem do reprezentowania Dotowanego lub Obdarowanego_j

Małgorzata Świderek
Karolina Baranowska

Data złożenia sprawozdania

29.04.2024

W terminie określonym w umowie w jednym mailu prosimy przesłać na adres:

julia.bryczynska@funduszobywatelski.pl i agnieszka.gajek@funduszobywatelski.pl sprawozdania w edytowalnej wersji: w plikach WORD (część merytoryczna), EXCEL (część finansowa) oraz ponumerowane zgodnie z listą zamieszczoną w sprawozdaniu załączniki w formie elektronicznej.

W tytułach plików prosimy podać nazwę organizacji oraz dopisać „sprawozdanie”.

Prosimy o przesyłanie – w przewidzianym umową terminie - sprawozdań kompletnych, czytelnych, zgodnych ze wzorem sprawozdania, z wymaganymi załącznikami. Sprawozdania w innym kształcie mogą nie zostać uznane przez Fundację za złożone.